



ישיבת המתמידים "מאור שרגא"  
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א  
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

טבת תשפ"ב

פרשת "שמות"

"ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים" (א' ה'). הנה ידוע כי עיקר המחלוקת ופירוד הלבבות נגרם ע"י שהאדם חושב בדעתו כי חברו רוצה לעשות לו רעה, אולם אצל יוסף מצינו שאמר (בראשית נ' כ') "ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה" כלומר שלא שנא אותם כלל אף שעשו לו רעה, וע"י כך יכול להיות אחדות בישראל. וזה הפי': "ויהי כל נפש... שבעים נפש" ל' יחיד שהיו באחדות, והסיבה "ויוסף היה במצרים" וראו שאף שעשו לו רעה שמכרוהו למצרים יצא מזה טובה וממילא באו לבחי' אחדות.

\*

"ותפתח ותראהו... ותחמל עליו" (ב' ו'). ע"י שהסתכלה בפני צדיק נתעורר מדת הרחמנות בבתו של פרעה הרשע והאכזר, כי הסתכלות על פני צדיק מולידה מדות טובות.

\*

"ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים" (ג' י'). הנה ידוע כשאין ח"ו לישראל זכות עצמית, הקב"ה מעמידם נגד אומות העולם ולעומתם הם צדיקים, וכדברי החוזה מלובלין "ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו" אע"פ שהללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז אבל כלפי נוגשיהם הם צדיקים גמורים. וא"ל שזה הפי': "ואשלחך אל פרעה" תעמיד את בני ישראל לעומת פרעה, אזי "והוצא את עמי בני ישראל ממצרים" תוכל להוציאם ממצרים.

\*

"וזה לך האות כי אנכי שלחתיך" (ג' י"ב). "זה" שאמרת "מי אנכי" שאתה חושב שאינך שלם בעבודת ד', "לך האות כי אנכי שלחתיך" שעבד ד' אתה ועובד בשליחותי.

\*

"ואמרת אליהם...פקד פקדתי אתכם...ושמעו לקלך" (ג' ט"ז י"ח). רש"י: כיון שתאמר להם לשון זה ישמעו לקולך שכבר סימן זה מסור בידם מיעקב ומיוסף שבלשון זה הם נגאלים. ולכאורה אם כל ישראל ידעו סימן זה, הרי כל אחד יכול להופיע בפניהם בלשון זה, וכיצד יבחינו מי הוא הגואל האמיתי? אלא מובא (רבנו בחיי) שמשם רבנו היה 'כבד פה' – לא יכל לומר אותיות ב'י'מ'פ' (ו"י"א ז'ס'צ'ר'ש'), 'וכבד לשון' – לא יכל לומר אותיות ד'ט'ל'י'נ'ת', ולפי זה לא היה יכול לומר הלשון "פקד פקדתי..." , לכן אמר לו הקב"ה מכיוון שאתה 'כבד פה וכבד לשון' ושאר הדברים אינך יכול לומר ברור ו"פקד פקדתי" תוכל כעת לומר ברור (כמו שהבטיחו "ואנכי אהיה עם פוך - ד' י"ב), אזי "ושמעו לקולך" יאמינו לך בני ישראל כי אתה הוא הגואל האמיתי.

\*

"ויאמר אליו ד' מזה בידך ויאמר מטה" (ד' ב'). אמרו חז"ל (ברכות ל"ג) 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים' שזה בידי האדם. וזה י"ל הקב"ה שאל את משה רבנו: "מזה בידך" איזה דבר הוא בידך ולא בידי? "ויאמר מטה" היינו ההטיה והבחירה כיצד להתנהג היא בידי.

\*

## "ימי שובבים"

חודשי טבת ושבט אשר קוראים בתורה פרשיות מיציאת מצרים, נקראים "ימי שובבים" ע"ש ר"ת של הפרשיות: שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים (בשנה מעוברת גם ת"ת - תרומה תצוה), ומכיון שמצרים היתה כידוע מקור הטומאה (ערות מצרים) ובני ישראל זכו ויצאו ממצרים, לכן ימים אלו מסוגלים לאדם לתקן עצמו להזדכך ולצאת מהטומאה ולהגיע לקדושה, וזה ע"י שישמור את מחשבותיו דיבוריו ומעשיו, להתנהג בהן רק לצורך עבודת השי"ת, עי"ז יזכה לקדושה, וכמשי"כ "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם...והייתם קדושים".

נבין זאת ע"פ משל: השמש זורחת על פני תבל ומאירה עולם ומלואו. והנה בנו בית גדול עם חלונות רבים מסביב, אם החלונות נקיים, אזי זורחת השמש וחודרת בעדם ובבית אורה ושמחה. משא"כ אם החלונות מלוכלכים בזפת, פיח, בוץ, וכדו', אזי לא יחדור לבית שום קרן אור ויהיה שם חושך ואפילה. העצה – לנקות ולשפף היטב את החלונות מהלכלוך ע"י מים וחומרי ניקוי, אז תחדור השמש לבית.

**הנמשל:** השי"ת משפיע לנו שפע אור חכמה וקדושה בעולם, לאדם חלונות רבים מסביב כגון: עינים, אזניים, פה, וכו', אם הם נקיים שנשמר מכל עבירה (לכלוך), אזי זוכה וחודר לנשמתו אור החכמה והקדושה בשפע, משא"כ אם הם מלוכלכים בעבירות: הסתכל, שמע, דיבר - דברים אסורים, אזי אינו יכול לזכות לקדושה, כמשי"כ (ישעי' נ"ט ב'): "עונתיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם". העצה – שיחזור בתשובה על מעשיו, וינקה היטב מהיום והלאה את חלונות נפשו ע"י לימוד התורה וקיום מצוות ומעשים טובים, ואז יזכה שאור החכמה והקדושה של השי"ת יזרח גם עליו.

זה מה שהקב"ה אמר למשה רבינו: "בהוציאך את העם ממצרים - תעבדון את האלקים על ההר הזה". כי מצרים היתה כידוע מלאה טומאה, ו"בהוציאך את העם ממצרים" כל מה שהאדם יוצא מתרחק מזה ומוסיף פרישות וטהרה, "תעבדון את האלקים על ההר הזה" כן תתרבה נחלת קדושתו בתורה ומעש"ט, כי לפי רוב היציאה מהטומאה כך תתרבה קדושתו בתורה ועבודת השי"ת. (באר יחיאל)

\*

## ודע מה שתשיב

"ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה". מספרים על משכיל אחד ששאל את הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א, מפני מה הוא מחזיק חצר מלכותית ומפוארת כל כך, הלא כרבי וצדיק הוא חייב לשמש כדוגמא לאחרים ולהסתפק במועט?

השיב לו הרה"ק מרוז'ין: הנה התורה הק' מספרת לנו כי משה רבנו גדל בביתו של פרעה, ואיך זה התאים לצדיק כמשה רבנו שיגדל בארמונו העשיר של המלך? האם לא היה יותר טוב שיגדל בין אחיו היהודים העניים?

אלא אילו גדל משה בעוני עלול היה לוותר על הבטחת "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול", כיון שכעני המורגל בהשגות של עוני היה מתקבל על דעתו שיגאלו עם ישראל ממצרים גם בלי רכוש כלשהו כשמקל בידם וכו'. לפיכך נתגדל משה בעושר בהשגות רחבות ומלכות, כדי שידאג אח"כ גם לאחיו שיהיה להם שפע כל טוב. (אוצר החסידות)